СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 29. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 6. лютого, 1928. VOL. XXXVI. No. 29. Jersey City, N. J., Monday, February 6. 1928. THREE CENTS.

СЕНАТ АРЕШТУЄ НАФТЯРА ЗА НЕПОСЛУХ

НЕ ХОТІВ ЗІЗНАВАТИ, МОЖЕ ПІТИ В ТЮРМУ.

ВАШИНГТОН, 3. лютого. — На приказ сенату арештовано нині полковника Роберта Стюарта, начальника нафтового підприємства Стендард Ойл Ко. оф Індіяна, за те, що він не хотів складати зізнань перед сенатовим комітетом, розслідуючим нафтові скандали.

Сенат хотів випитатися його за перепродуванне нафти, з чого його підприємство, як підозріває уряд, роздобуло гроші на плаченнє хабарів для бувшого міністра внутрішних справ Фола.

Приятелі Стюарта кажуть, що він упертий чоловік та раз завзявшися, не подасться під ніякими напором та жадних зізнань не зложить. Коли він буде далі опиратися, йому грозить тюрма.

ПОРТО РІКО ДОМАГАЄТЬСЯ СВОБОДИ.

ДІТИ ДОРУЧУЮТЬ ЛИНДВЕРГОВИ МЕМОРІЯЛ ЗА СВОБОДОЮ.

САН ХВАН, Порто Ріко, 3. лютого. — Американський летун Линдберг, ще відбуваючи лет по ріжних краях латинської Америки, азлетів сюди вчора по дорозі на Кубу, стрінувся нині несподівано з націоналістичною демонстрацією Порторіканців.

Наперед легіслятура Порто Ріка, витаючи спеціяльною резолюцією Линдберга, додала до тої резолюції домаганнє, щоби Злучені Держави визволили раз на все Порто Ріко. Відтак шкільні діти доручили Линдберґови меморіял, у якім просять Злучені Держави надати островови повну независимість від Злучених Держав.

ФОЛ РИВЕР УЖЕ ДУМАЄ ВІДБУДОВУВАТИСЯ.

ШКОДИ ВІД ПОЖАРУ РАХУЮТЬ НА 20 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

ФОЛ РИВЕР, Месечузетс, 3. лютого. — Пожар, що знищив кілька блоків та 25 великих будинків, уже погашений. Шкоди величезні. Дехто рахуе їх навіть на 20 міліонів долярів.

Ратункова акція розвинулася жваво. Помогає Червоний Хрест та уряди. Рівночасно, ще заким погашено огонь, зібралися вже ріжні комітети й наради в справі відбудови погорілих домів.

КОНҐРЕСМЕН ОСУДЖУЄ ПОЛІЦІЮ ЗА БРУТАЛЬНІСТЬ.

ЛА ҐВАРДІЯ ПРО СВОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ В ОКРУЗІ ВУГЛЕВОГО СТРАЙКУ.

ПИТСБУРҐ, Па., 3. лютого. — Конґресмен Ла Ґвардія з Ню Йорку обіздить округ мягкого вугля, щоби приглянутися на власні очи страйкови майнерів.

У своїй розмові з ґазетярами Ла Ґвардія осуджував острими словами брутальність поліції, що має нібито стеречи копалень угля й заліза. Конґресмен вислав опісля телеґраму до сенатора Джансона з Каліфорнії та просить його постаратися о сенатове слідство над положеннем в страйковім окрузі, бо положенне майнерів там просто страшне.

ПРИЗНАВСЯ ДО 40 РАБУНКІВ.

НЮАРК, Ню Джерзі, 3. лютого. — Перед великою лавою присяжних суддів стейтового суду поставлено нині 28-літного Джана Сабаноса, якого арештовано недавно в місті Елизабеті як підозрілого опришка. В його мешканню найдено ріжні предмети, походячі, як каже поліція, зі 40 рабунків.

З ним поставлено на суд також 28-літну жінку, яка подала себе за паню Джені Кліновську з Ню Йорку. Поліційні розпити показали, що вона справді має мужа й двоє дітий в Ню Йорку, але покинула його для опришка.

З огляду на те, що обоє признались до вини, їх не будуть ставити перед так звану малу лаву присяжних суддів. Суддя сейчас видав вирок у справі Кліновської, засуджуючи її на пів року вязниці. Вирок на Сабаноса западе пізнійше.

ДЕ ВАЛІРА ВИСМІВАЄ „АЙРИСЬКУ ВОЛЮ".

ВАШИНГТОН, 3. лютого. — Вилієм Т. Косґрейв, президент Свобідної Айриської Держави, виїхав уже до Ню Йорку, щоби відїхати Олімпіком до Ірляндії. Перебуваючий тут тепер Емон Де Валіра, айриський републиканський провідник, видав проти Коскрейва заяву, в якій висміває думку Косґрейва, що, мовляв, Ірляндія вже добилася повної свободи.

Де Валіра каже, що Ірляндії до повної свободи ще далеко, але вона не перестане боротися, поки не здобуде повної независимости від Англії.

До Америки прибув сими днями ще один визначний Ірляндець, а саме айриський фільософ і поет Джордж Росел, прозваний „Ей-І". Вступаючи на американську землю, Росел заявив, що він не думає ні словом говорити про політику. Нині вечером урядило йому врочистий банкет товариство американських письменників.

ПІВ МІЛІОНА ЛЮДЕЙ НА ПОХОРОНІ ГЕЙГА.

ЛОНДОН, 3. лютого. — Гейґ, начальний полкводець британської армії в світовій війні і признаний побіч Велинґтона за найбільшого англійського вожда, не захотів спочити в Лондоні у Вестмінстерській церкві, де спочивають найславнійші люде Англії. Відвезено його тіло до рідного місточка в Шотляндії.

Супроважало тіло пів міліона людей, а всі з червоними маками, що їх виробляють інваліди світової війни. Домовина спочивала на каноні, з якої вийшов перший вистріл в світовій війні з боку Англії. А прикрита була прапором, що прикривав домовину незнаного жовніра. Підчас відправи Ллойд Джордж, що був премієром за час війни і працював разом з Гейґом, заллявся слезами і мусів вийти з церкви, бо не міг себе опанувати.

ІНЖИНЕР ОРЛОВСЬКИЙ НА ПЕРЕГОВОРАХ У СПРАВІ СВОГО ВИНАХОДУ.

Український інжинер В. Орловський, що недавно приїхав з Куби до Злучених Держав, виїхав уже з Ню Йорку до Дубойс, у Пенсилвенії, щоби повести докладні переговори в справі своїх винаходів з представниками фабрики Беджера.

Підчас перших переговорів дискутовано передовсім справу придуманого Орловським мотора. Сей мотор важний тим, що має один такт, а не чотири, як у богато моторах. Мотор заощаджує 25 процентів топлива та не нищить машинерії, бо не має він таких товчків, як у моторах. Головним у сьому моторі те, що не ходить в одному напрямку, з поворотом назад, але ходить в одному напрямку довкруги. В такому моторі підчас одного обороту случається: стисненія ґазу, вибух, видих і всисуваннє. Наслідком цього ґаз спалюється зовсім, а кромі сього мотор іде без стукоту.

Такі мотори надавалибся для всіх фабрик, пароплавів, а передовсім для літаків, для яких дуже важно, щоби машина зуживала кожду краплину везеного топлива.

Інж. Орловський уже говорив з інжинерами фабрики, які переглядали його рисунки. Фабриканти вже згодилися дати Орловському можність збудувати модель свого винаходу.

ЩЕ ПРО СМЕРТЬ ҐР. МІРБАХА.

З „червоних" книг московської чрезвичайки довідуємося, що вбийство німецького посла в Москві ґр. Мірбаха дня 6-го липня 1918 р. було ділом членів чрезвичайки. Дана ґрупа хотіла через убиття посла погіршити взаємини між Німеччиною й Совітами. В парі з тим згадана ґрупа хотіла загорнути владу в свої руки. Гармати були вже повернені на Кремль, одначе контракція Дзержинського зуміла в час ще опанувати ситуацію.

ЗЛОЧИН ВІЙСКОВОГО ЛІКАРЯ.

У Ґразі закінчився сензаційний процес проти війскового лікаря, обвинуваченого в тім, що отруїв свого пацієнта, в якого жінці кохався. Лікар віддавна хотів женитись із цею дамою і прохав навіть як приятель мужа, щоби дав жінці розвід. Муж не хотів на це згодитись. Згаданий лікар лічив його від довщого часу. Лікар дав йому зажити ціянкалі, наслідком чого пацієнт помер. Лікар сам признався у слідстві, що цим середником хотів тільки приголомшити приятеля і в такому стані гіпнози вимусити від нього дозвіл на розвід для жінки. Війсковий суд засудив лікаря на 15 літ вязниці. Від рішення нема відклику.

ХВИЛЯ МОРОЗІВ В ЕВРОПІ.

Через цілу середню Европу переходить хвиля морозів і сніговиць, що в ріжних місцевостях ріжно вплинуло на хід життя й комунікації. В Лінцу занотовано 20 степ. понизше зера. У Відні 12 ст. У Воґезах доходить студінь до 30 ст. На Рівієрі випав сніг, покриваючи землю 25 цм. верствою. В Югославії, здовж залізничого шляху Демір Капу, найдено 17 жовнірів, що замерзли на своїх стійках. В Спалято в наслідок морозу усунулася земля в копальні, засипуючи 15 копальників. В Іркутську виносила 20 грудня м. р. температура 52 степ. понизше зера. Віденська метеорольоґічна стація запевнює, що теперішня хвиля морозів в Европі уступить небаром хвилі помітного тепла.

СУЧАСНІ ФАКІРИ.

В Бадені арештували 26-літнього кельнера Бруннера, коли він хотів заміняти свій подертий плащ на гарний зимовий. А що він не хотів іти в „холодну", зїв срібну ложочку, щоби його мусіли відставити до шпиталю. У шпиталі виявилось, що в його шлунку лежить ще золотий перстень, шпилька, звана в нас приятелькою і кілька куснів скла. Бідолаха, що був професійним вломщиком, мусів уже частіше пробувати попасти в шпиталь замісць до вязниці коштом свого шлунка.

ВІДЕНЦІ БУДУЮТЬ АНҐОРУ.

Віденські інжиніри та мистці підписали умову з турецьким урядом на будову нового війскового міністерства в Анґорі (столиці Туреччини) на перебудову в модерному стилю міського театру і на будову цілої низки шкіл.

ЩЕ ОДНА ФАБРИКА ДОЛЯРІВ.

Краківська поліція викрила в одному з склепів при Старовісльній вулиці фабрику пятидолярових банкнотів, яку вели якась Стефанія Шарай з своїм чоловіком Владиславом і дозорцем дому Цяпутовським.

КОЛИ НАСТУПИТЬ ЕВАКУАЦІЯ НАДРЕНІЇ.

ПАРИЖ, 2. лютого. — У відповідь на промову Штреземана французький міністер Бріянд заявив в сенаті, що Франція свого слова додержить і забере свої війська з Надренії, коли всьо буде в порядку найдалі в 1935 році згідно з версальським договором. Може це наступити і скорше, а навіть сейчас, коли Німці виконають свої зобовязання.

УБИВСТВО ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД СМЕРТЮ?

Людвик Бялик, господар у Томашові, пов. Рава Руська, застрілив у полі Миколу Муху, теж господаря. Причиною убивства було ніби те, що Муха, підозріваючи Бялика в крадіжи, відгрожувався йому, що його убє. Бялик перебіґ Муху і напавши на нього несподівано в полі, поклав його цільним вистрілом з револьверу трупом на місці.

ДЯК ВЛОМНИКОМ.

Недавно вломився хтось в селі Борусові, пов. Бібрка, до тамошньої церкви, звідки вкрав кількасот золотих. Поліційна собака, спроваджена з постерунку в Бібрці, завела поліційних функціонарів спершу на місце, де була викинена розбита вже каса, а опісля до дяка в Борусові Івана Кузика, який остаточно признався до влому.

ТРИ СОНЦЯ.

Минулого місяця завважено в Варшаві... три сонця. На хмарах, по обидвох боках соняшного щита появилися дві виразні соняшні відбитки. Директор астрономічної обсерваторії вияснює, що такі явища трапляються підчас морозів, коли то в атмосфері творяться ледяні голочки, в яких заломлюються соняшні лучі, творючи оптичні злуди в виді кількох соняшних перстенів, а навіть кількох щитів.

ВТОПИЛОСЯ 65 ЦИҐАНСЬКИХ САНЕЙ.

В північних округах Сибіру живе чимало циґанів. Недавно вертало з весілля 65 саней, з 400 циґанами. Щоби скоротити собі дорогу, їхали Червоним озером. Лід заломився під першими саньми і вони пропали під водою. Тому, що була темна ніч, а всі циґани були пяні, потопилися всі 65 саней.

СТРАШНИЙ ВИНАХІД.

Німецький священик із Марбах Іван Юлій Бравн винайшов новий вибуховий матеріял, що має значно більшу силу ніж динаміт. Продукція нового винаходу є наполовину дешевша від динаміту. Вибуховий матеріял Бравна дається легко перевозити, або на вільному воздусі тратить детонаційну силу. Німецькі промисловці і хеміки сподіються, що випруть зовсім динаміт і заступлять його винаходом о. Бравна.

В ІНДІЯХ ЗАВОРУШЕННЯ

МІСЦЕВЕ НАСЕЛЕННЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПРИЇЗДУ БРИТІЙСЬКОЇ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ. — ДЕМОНТРАЦІЇ ПОТЯГНУЛИ ЗА СОБОЮ ЖЕРТВИ В ЛЮДЯХ. — АЛЕ ЗНАЙШЛИСЯ ХРУНІ, ЩО ВИТАЛИ КОМІСІЮ.

БОМБАЙ, 3. лютого. — Сегодня прибула до Індій з Лондону на кораблі Равальпінді Британська Статутова Комісія, що складається з шістьох членів і Сера Джон Симона як голови. Комісія та має розглянути, чи Індії надаються до того, щоби дати їм ширшу самоуправу. В своїм стейтменті, який вона оголосила враз зі своїм приїздом, подано, що комісія хоче приспішити працю та усунути деякі непорозуміння, що спиновали справу поширення автономії.

Причал, де висідала комісія, був обсаджений війском і поліцією. До того була мрака і слотно. Мимо цего зібралося повно Індійців, а між ними найбільше молодих студентів, які привитали комісію, коли вона висідала з корабля, окликами: Забирайтеся геть! Місцеве населеннє протестувало головно по тій причині, що до комісії не допущено ні одного представника місцевого населення.

На знак протесту заряджено одноденний бойкот. Всі склепи мали бути позамикані, що й сталося в Бомбаю, Мадрас, Калькуті і других містах, в яких відбулися рівнож вуличні демонстрації. Підчас демонстрацій прийшло до сутичок з поліцією. Було з приводу цього богато ранених, були і вбиті. Деякі склепи відчинено, але їх обкидали демонстранти каміннем і властителі були змушені таки їх позамикати.

Мимо цего всенародного протесту знайшлися ґрупи хрунів, що пішли витати комісію. Була це ґрупа маґомедан, що живе в вічній релігійній боротьбі з другою половиною населення, що визнає релігію Будди.

100,000 РОБІТНИКІВ СТРАЙКУЄ В ЕСПАНІЇ.

В ТОЙ СПОСІБ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ НОВОГО ДОХОДОВОГО ПОДАТКУ.

ГЕНДЕЄ. (На французько-еспанській границі), 3. лютого. — З міста Барцельони доносять, що 100,000 робітників вийшло на страйк, щоби в той спосіб запротестувати проти нового закона, який накладає доходовий податок на тих робітників, що заробляють річно $550. В самій столиці і передмістях замкнено 33 фабрики, бо робітники покинули нагло роботу. Страйк поширюється. Уряд держить армію і поліцію на поготівлю, бо побоюється заворушень. Заразом заявляє, що отсей податок буде ще раз розглянений.

У ФАШИСТІВ НЕ ВСІ ГОЛОСУЮТЬ.

ТІЛЬКИ ТІ, ЩО ПРИЧИНЯТЬСЯ ДО РОЗВОЮ НАЦІЇ, БУДУТЬ МАТИ ПРАВО ГОЛОСУ. — ЗАГАЛЬНОГО ПРАВА ГОЛОСОВАННЯ НЕ БУДЕ.

РИМ, 3. лютого. — Велика Рада фашистської партії ухвалила новий проект виборчого закона, який буде предложений в короткім часі до ухвали парляментови. Проект стверджує, що в Італії істнує тільки одна партія — фашистів. Тому буде тільки оден виборчий список. Голосувати будуть тільки ті, що докажуть, що вони причинилися чимнебудь до добра і розвою держави. Число послів знижено з 560 до 400. Через те 160 послів, які тепер засідають в парляменті, не мають вже надії на новий джаб.

Отсей проект мав уложити сам Мусоліні. Через те нема ніякого сумніву що до того, що він буде принятий палатою послів так, як його уряд предложить.

ЛІҐА НАЦІЙ УРЯДУЄ БЕЗ ПЕРЕРВИ.

ЖЕНЕВА, 3. лютого. — Секретарі Ліґи будуть мусіли держати нічний дижур. Заряджено це тому, щоби здержати з місця евентуальні военні конфлікти і видавати зарядження в періоді хвилі. Секретарі обовязані повідомити в ночі негайно Ґенерального Секретаря Ліґи, як тільки одержать телеґрами про якийнебудь конфлікт, що може довести до военного конфлікту. А такий випадок случився Лідзі тому два роки взад, коли вибух грецько-больгарський конфлікт. Тоді можна було скликати наради негайно тільки тому, що нічний сторож відчинив телеґраму, прочитав її зміст та доніс про це негайно Ґенеральному Секретареви.

БОРОТЬБА З АЛЬКОГОЛЕМ В ІТАЛІЇ.

ЗА ОДИН РІК ЗАМКНЕНО ПОЛОВИНУ САЛЬОНІВ. — ЗЛОЧИНИ МАЛІЮТЬ.

РИМ, 3. лютого. — В 1927 році перевела поліція ревізію шинків і винярень. Наслідок був такий, що за той один рік відобрано концесію 9,000 винярам, зредукувавши в той спосіб число винярень з 20,000 до 11,000. Число сальонів зредуковано з 104,000 на 99,000. Все таки остало ще стільки сальонів, що на кождих 400 мешканців припадає один сальон. Замкнено рівнож 250 галь на танці.

В тім самім році змаліли переступлення закона з 20,000 в 1926 році на 18,800 в 1927 році. Рабунки спали з 1,600 на 1,200, а крадежі з 52,000 на 50,000.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗМІНЕНА СИТУАЦІЯ

Старе покоління, що виросло на рідній, українській землі і жило тут в Америці довгими літами тільки тією думкою, щоби чимскорше вернути на рідну землю, звертало річ природна всю свою увагу головно на старий край. Ним воно і одушевлялося, з ним сумувало і тішилося. До краю бажали вернути старі батьки і до краю думали позабирати роджені в Америці діти. Це саме і було причиною того, що ціле наше життя в Америці з дуже малими вимімками оберталося біля „старокраевої політики". Та обставини змінилися радикально, коли землі наші заняла Польща. Десятки, а може сотки тисяч наших імігратів, що готові були вернути на рідну землю, на ту рідну землю не вернули і заявили, що не вернуть, як довго буде там Польща. І рішились остати в Америці, а з ними остали і їх діти. А не вернуть батьки, не поїдуть й діти, коли батьків не стане.

Ситуація отже змінилась радикально. А ми самі, себто старе покоління, опинилися нагло на розстайній дорозі. Одною ногою стоїмо в старім краю, а другою ступаємо по американській землі. Тільки діти наші інстинктовно здають собі справу з того, що вони тут останугь, та будуть ходити обома ногами по американській землі. Американська школа, до якої вони ходять, навчила їх любити і цінити американську землю над все в світі. Самі вони виростають в часі, коли Америка стала найбільш могучою і найбогатшою державою світа і може легко їх вчити того, щоб бути гордими з того, що вони родилися на американській землі. Зате це, що вони чують в дома, в українській школі чи церкві про українську землю і український нарід, є дуже мале в порівнанню з тим, що вони чують про Америку. А „політичні" дискусії чи пак лайки і напади, що їх чує молодіж на ріжних мітінгах чи вічах, тільки хиба її відпихають від українства.

А до того Америка край бизнесовий. Всі народности заховують тут довше своє національне походження у великій мірі ще і через те, що обєднуються в фінансові підприємства. Лучать себе по національностям бизнесово, а через те кождий має ще і інтерес в тім, щоби остати в звязку з національністю батьків своїх, з їх вірою, мовою та традиціями. Це все у нас занедбане, а це, що є, не йде в ніякій парі з чисельністю нашої іміграції. До такого малого народу як Греки ще нам дуже далеко.

От се справи, над якими треба нам ломити собі голови вже тепер. Буде більше з них хісна як з того, коли одна українська газета в Америці нападає на другу за те, що пише мало про Кубань. Бо старі й без того дорожать Кубанню, а молоді не знають навіть, де Кубань лежить. А в руках молодих лежить українське майбутнє в Америці.

СВЯЩЕННИК ПРО ВІРНІСТЬ НАРОДОВИ Й ВІРНІСТЬ ЦЕРКВІ.

Нюйорський краєвий републиканський комітет устроїв в минувшу суботу цікаву дискусію на тему: Функція церкви у вільній державі. Ся дискусія цікава тому, бо перед американським громадянством Америки стоїть тепер питання відношення церкви до народа й держави, питання, поставлене на чергу дня через кандидатуру католика Ал. Смита на найвисший уряд краю.

Дискусію починав відчитом римо-католицький священик о. др. Френсиз Дофі, капелян 165. полку піхоти. Полишаючи на боці його виводи у відповідь на ріжні закиди, роблені католикам взагалі, а Смитови спеціяльно, нам варта задержатися на словах о. Дофі про відношення між церквою а світською владою. Сі питання цікаві тому, бо серед українських імігрантів в Америці розгорілася боротьба власне за питання, чи має право католицька церква подавати руку польській державі для польщення українського народа під польською кормигою. Величезна маса вірних католиків-Українців заявила, що католицька церква не повинна була робити конкордату з Польщею, виміреного проти українського народа, а зате сліпі послужники римо-католицької церкви говорили, що вона має право. Маси українського народа протестують проти сього, щоби римський папа мішав польську політику в церковні справи та приказував приміром священикам молитися в українських церквах за окупаційний уряд Польщі та за розбишацьку польську армію. Маси вірних католиків протестували проти того, щоби про особу єпископів в українській церкві мали рішати польські уряди й польські інтереси.

Український патріотизм а римська політика.

Коли сі протести проти польсько-римського конкордату піднялися, коли вони перейшли навіть за море, тоді проти них виступили новозакуплені оборонці, які впирали в ріжних греко-католиків, що римський папа мав право зробити такий конкордат з Польщею, що він сим не нарушив прав українських католиків та що тим самим український католик є обовязаний сліпо піддатися сьому конкордатови.. Коли свідомі Українці кликали українських католиків до протестів проти конкордату, тоді навіть всякі нібито поступовці виступили з обороною купних оборонців папської влади та притакнули: „Такой так, католик мусить повинуватися римському папі! Протестувати він не має права!"

Тепер якраз сього питання відношення між національностю а релігією дотикає римо-католицький священик о. Дофі. Він відповідає на закиди протестантських загорільців Смитови, але він рівночасно відповідає на питання, яке стало перед українською суспільностю. Дофі говорив про закид протестантських фанатиків, що, мовляв, Смит, як католик, має сліпо слухати римського папу не тільки в церковних справах, не тільки в справах віри, але в справах нації, в справах політичних. Говорили протестантські фанатики, що Смит яко католик може найтися в такому положенню, що його патріотичний обовязок піде в розріз з його обовязком як католика, та що він, як добрий католик, послухає не голосу краю, але приказу римського папи.

Американський патріотизм а американська політика.

Маємо отже ситуацію зовсім подібну до тої, в якій вже найшлися українські католики. Українські католики вже стоять на роздорожу: чи мають вони слухати Риму тільки в справах віри, чи мають вони слухати Риму навіть у справах політики? Чи мають вони слухати Риму тільки в питаннях сакраментів, чи мають вони слухати Риму і його єпископів, як Рим їм каже стати польськими патріотами?

О. Дофі відповідає на се питання так: **Колиб я, як католик, найшовся в такому положенню, що римський папа як религійний провідник умішався в політику та станув проти мого американського патріотизму, то я пішовби тоді з оружем у руці проти римського папи.**

Сими словами о. Дофі дав належиту відправу тим всім безхарактерним слугам, що свою вірність до Риму посувають аж до заперечення своїх національних почувань. Сими словами о. Дофі відповів усім тим, які думають, що католик мусить сліпо повинуватися всім приказам римського папи, хочби вони йшли на загладу їх національности. Сими словами о. Дофі дав відповідь тим усім поступовцям, що взяли на себе ролю розсуджувати спір серед українського народа та стали притакувати римським загорільцям, що, мовляв, такой так, католик має тільки обовязок сліпо слухати.

О. Дофі завдає брехню сим думкам. Він показує, що кромі сліпого послуху Римови або виступлення з католицької церкви, є ще можливий і такий вихід: оставатися в церкві як католик, але рівночасно боротися проти невластивої політики сеї церкви. О. Дофі власне такий вихід передбачує, коли він каже, що якби так римський папа пішов проти Америки, то він взявби оруже в руки та пішовби зі своїм 165. полком піхоти, в якім він служить військовим католицьким капеляном, походом проти папи.

Зі слів о. Дофі можнаби вносити, що тут говорить якийсь католицький горлач, який любить гарні слова й гучні фрази. Моглоби декому здаватися, що се якийсь свіжо упечений католик, або свіжо нанятий оборонець католицької церкви. Та се є людина, яка здобула собі визначне становище не тільки в американськім громадянстві, але в католицькій церкві. Його голосови прислухуються католики Америки як авторітетови в релігійних справах. Як такого питався Смит, коли він писав свою відповідь на запити Маршела про відносини між католицькою церквою а патріотизмом. Не тяжко теж догадатися, що о. Дофі не позволив собі на такий виступ, не порозумівшися вперед з католицькими головачами в Америці.

Се без сумніву авторітетний голос католицького провідника. Він є добрим доказом на те, що слушність мають ті українські католики, які теорію про обовязок сліпого послуху Римови вважали тільки вигідною видумкою людий, які нездібні на рішучий протест в обороні своїх національних справ, на який здібні мужні люди других народів.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ БРИТЕН, КОНН.

Свято в память Тараса Шевченка.

Заходами Хору, що істнує при тутешній укр. греко-кат. церкві, відбувся в нас в неділю, 29 січня, величавий концерт в память Тараса Шевченка.

Помянути нашого національного ґенія і борця за волю прийшли не тільки всі місцеві Українці, але прибуло рівнож багато гостей з околиць.

Концерт відчинив своїм вступним словом тутешній парох о. Д. Кульматицький. В своїй красноріченій промові розповідав о. Кульматицький про те, як то зродився у нас ґеній не серед царських палат, не серед ґрафів чи князів, а в убогій хаті кріпака. І в тім саме, що Шевченко присвятив ціле своє мученицьке життя на боротьбу з поневоленем мужицьких і робітничих мас — спочиває та тайна, що весь робучий нарід так високо цінить Шевченка і таку глибоку віддає йому пошану.

По тім представив о. Кульматицький зібраній на святі громаді пароха угроруських братів, о. Рожу, котрий недавно тому прибув зі старого краю.

О. Рожа розповів про відносини в старім краю та про ту важку боротьбу, яку доводиться вести нашому народови за своє національне істнування, а заразом висказав свою велику радість, що є між своїми людьми та на такім великім національнім святі. На концерті виступив місцевий Український Хор під орудою п. Ягелли. Хор, який складався з 30 осіб, виповнив більшу частину програми. Вся публика приняла його дуже щиро і оплескувала радо, бо було защо. Були добрі співаки, а диригент мусів був доложити багато, дуже багато труду, щоби вивчити Хор такі гарні а трудні пісні з репертуару Кошиця як „Уляна", „Ой у полі в Баришполі", Щедрівочки, Колисанка і другі. Сольові точки виконав дуже гарно місцевий співак п. Володимир Палюх. А українські діти деклямували поезії батька Тараса, Лепкого, Франка і другі.

При тій нагоді мушу піднести, що українська діточа школа в Ню Бритен вивязується зі свого завдання як найкраще. Раз-у-раз маємо діточі представлення, концерти і т. п.

Концерт закінчився промовою о. Кульматицького, в якій він взивав молоде покоління памятати за українських борців і таких ґеніїв як батько Тарас.

По тім Хор відспівав: Ще не вмерла.

Іван Прокопенко.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(27)

Кипить, хвилюється народній потік навкруги помешкання Центральної Ради. Чути окремі російські слова, які заглушуються гучними ворожими українськими вигуками. То російська революційна демократія післала своїх аґітаторів у саму гущу делеґатів, щоби в той чи инший засіб паралізувати величність зїзду, внести в лави членів його розбрат, а коли вдасться, то й спровокувати до ексцесів. Не дивлячись на старання не за „страх", а за совість" цих „дорадників", українські вояки, обкурені пороховим димом, уже були досить обкурені й димом політично-національної боротьби, тому всі заходи тих, що „ратували революцію, що ратували єдність демократичного фронту", успіху не мали. Українське воєцтво на зміні їх спокуси не піддалося.

Прийшов я до початкової школи на Нестерівській вул., де для представників Одеської Округи було визначене мешкання.

Тут той-же урочисто піднесений настрій, тіж дебати, як і біля Педаґогічного Музею. Життя кипить, бурлить, непереможною стихією котиться вперед. Все навкруги говорить, навіть не тільки говорить, але й відчувається, що наш національний рух у війську набрав уже непереможної сили, сили, яка здібна за всяку ціну досягнути своєї мети. Ніби все співає гимн воскресшому народови. Хоч на зовні він ще закутий у сіру салдатську шинелю, але дух його вітає на найбільшій височині національного почуття.

На протязі дня прибувають все нові й нові ґрупи делеґатів. Особливо урочистий приїзд до Київа, памятаю, був делеґатів від Північного фронту, та XII армії. Ґрупа їх душ до сотки примаширувала з залізничого двірця до Педаґогічного Музею з гучним, урочистим співом національних пісень, та гимну. Над ними маячив величезний національний прапор, з яким вони приїхали аж з півночі, дратуючи ним в дорозі ріжне „начальство", та російських імперіялістів. Цю ґрупу делеґатів стрінули привитанням від Військового Генерального Комітету. Відповідав на привітання представник від тих делеґатів, військовий ветеринарний лікар Сиво-Шапка. Враження від його, по суті гарної промови, псувала його манїра тримати себе якось театрально, неприродно морщитися, артистично жестикулювати та „жеманитися". Це невеличке, само по собі зовнішне, все таки вносило дизгармонію у чистоту святочних настроїв. Ріжна фальш та бутафорія тут була непотрібна, бо не місце паясничанню там, де людські душі цілком захоплені чистою красою відродження свого народу. Тому й до цього дня, недивлячись на те, що пройшло вже багато років, передо мною стоїть ця дизгармонізуюча, хоч і не значна риса.

На другий день була неділя. Зїзд мав розпочати свою працю з понеділка, а тому, здається з ініціятиви Киян, улаштовано для делеґатів зїзду в Троїцькому народньому домі мітінґ. Затримавшись на наради делеґатів від Одеської Округи, я прийшов до Народнього дому хоч перед самим початком мітінґу, але на нього мені пробратися вже не пощастило. Не дивлячись на те, що до середини пускали лише делеґатів зїзду, ввесь театр був так переповнений, що багатьом довелося йти до своїх помешкань, чи куди инде, або приєднуватись до тих численних мітінґів, що проводились на вулицях перед Народнім будинком.

* * *

В понеділок раненько в семій годині поспішаю до Оперного театру, де мають розпочатись праці зїзду, щоби устигнути захопити собі відповідне місце. Біля театру застав я вже величезну чергу делеґатів. Став і сам до черги. Кружляло багато чуток з приводу вчорашнього мітінґу. Чулись саркастичні насмішки над забороною зїзду та кружляли чутки про те, що Оберучев (командуючий військами Київської Округи) коли не зміг перешкодити зїхатись делеґатам, вживе заходів, щоби зірвати зїзд. Другі казали навпаки, що сам він приїде відкривати зїзд і т. д. Все чутки, розмови, а думка одна сверлить голову: хочби скорійше розпочинати працю; час не жде.

Нарешті ми в середині величезного оперного театру, що вміщує до двох з половиною тисяч народу. Делеґати заняли абсолютно всі місця, крім ґалерії, яка була призначена для гостей. Куди не подивишся, скрізь бачиш море захистних ґімнастьорок, між якими окремими точками біліють білі сорочки представників фльоти. Звертає на себе увагу те, що добрі три чверти членів зїзду уквітчані бойовими орденами ріжних ступнів, а також те, що дві третини їх — офіцири усіх ранґ.

Величаве й імпонуюче враження робила вся ця громада зїзду. Відчувалося, що це є непереможна, кремезна сила. Кинувши зір на обличча всіх членів, що горіли певністю та рішучістю, думалося, що не помилилися ті, які вибирали цих людей боронити свої права на національне імя, на права й у салдтаській шинелі жити своїм національним життям. Відчувалася ще більша сила та міць тих, що післали сюди своїх виборців. Можна було сміло сказати, що український національний рух у війську уже досяг свою апогею, а тому уявляє надзвичайно організовану силу, силу, яку треба обережно, дуже уміло направити у певне русло, щоби воля бурхлива не вибухла та не привела до якоїсь страшної катастрофи. Так, це знали й відчували не тільки ми, учасники зїзду, або проводирі національного нашого руху, але й вороги наші. Доказом того, що вороги українського національного відродження добре зрозуміли силу організації й настрої українського воєцтва в часи другого військового зїзду, була телеґрама Керенського, який з огляду на те, що делеґати зїхалися на зїзд, вважав можливим дозволити зїздови продовжувати свою працю. Прочитання цеї телеґрами стрінуто гомеричним реготом усього зїзду, та ріжними насмішливо-образливими вигуками на адресу Керенського та російського тимчасового уряду. Треба сказати, що ця друга безтактність, якої допустився Керенський, остаточно вирвала зпід ніг петроградського уряду всякий авторітет і значіння його для українського вояка.

Після короткого привитання від імени Центральної Ради та Військового Ґенерального Комітету й инших інституцій і організацій, зїзд розпочав свою працю.

Не даючи тут протоколярного звіту про працю зїзду, спробую змалювати той стан думок українського вояка, який під той час панував у армії й творив предумови напрямку праці зїзду та підвалин його рішень. Крім того зазначу свої враження й переживання того великого, навіки незабутнього часу праці зїзду, який безперечно переживали в тих чи инших формах усі члени зїзду.

Спинився раніше я на своїх враженнях і в дальших спогадах буду змальовувати їх, тому, що вони, гадаю, до певної міри характеризують психольоґічний стан активних робітників у проводі українського визвольного руху та дадуть читачеви певний ключ до зрозуміння багатьох їх вчинків, а також тактики та умов праці. В цьому місци своїх спогадів я вважаю потрібним сказати цих дескільки слів тому, що з часів другого військового зїзду я находився ввесь час серед тої невеличкої кількости людей, якими довелося бути, я не сказавби керовниками, а тими, що мусіли збирати всі прояви національної боротьби і прагнень українського військового, а також і цивільного населення, конкретизувати їх, формулувати, давати їм орґанізовано-закінчений характер. Именно, я так, і лише так оцінюю роботу в центрі тих, кого помилково прозивають творцями українського національного руху й тим ніби дають обґрунтовання словам тих ворогів української державности, які говорили, та й тепер ще не перестали говорити: „Арестуйте человек 30—40 зачинщиков-сепаратистов, і украінское двіженіе будет зліквідовано". Це страшно зла неправда, бо зачинщиком українського національного руху, прагнення його до утворення державности, був сам український нарід, який стихійним своїм рухом до збудовання свого національно-державного життя здвигнув українську інтелігенцію, так званих провідників українського національного руху, з позиції вимог культурної автономії. Стихійність українського національного руху увесь час давала стільки нових і нових вимог, такими широко-несподіваними кроками йшла вперед до утворення своєї власної державности, що київський центр не встигав, як що так можна висловитися, своєчасно формуловати вимоги народньої стихії. Коли він фіксував певні її жадання й і зформулувавши предявляв як вимогу до всеросійського центру, то це було вже трохи запізно, бо народні жадання вже пішли наперед. Тому то часто й доводиться чути про діячів українського центру з часів революції до IV універсалу, що, мовляв, вони були далеко менше радикальні у своїх домаганнях і боротьбі з московським імперіялізмом, ніж нарід, який поставив їх на чолі свого національного руху. Може такі закиди й мають підстави, то хай розсудить історія і не нам, що брали живу участь у творенню певних подій, виносити свої присуди; я ж особисто гадаю, що вся праця Української Центральної Ради і Військового Генерального Комітету на шляху конкретизування прагнення українського народу до повної сепарації від Московщини, себто до утворення своєї суверенної держави (підкреслюю, що я кажу тут лише про зовнішний бік, так би мовити, оформлення нашої суверенности і не торкаюсь внутрішньої політики) була доцільна і правдива: без зайвих скоків, методична, що відповідала обставинам кожного певного часу.

(Дальше буде).

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ, бувший міністер президент Анґлії.

ЗБРОЄННЯ І ЩЕ НЕРІШЕНІ НАЦІОНАЛЬНІ СПОРИ

Світова війна коштувала десять **мілїонів людських істот і двіста міліярдів долярів.** І тепер кожкий Европеєць ставляє собі питаннє:

Чи таке страшне нещасте може ще коли знову грянути на нас?

І тому поодинокі народи зброяться з цілої сили, приймаючи може за певне, що незадовго мусить прийти до збройного конфлікту.

Анґлія хоче мати фльоту для охорони своїх торговельних доріг у всіх частях світа. Проти кого має та фльота бути звернена? Правдоподібно проти всіх тих народів, котрі мають военні кораблі і можуть бути колись її ворогами.

Щодо **Америки** знов, то вона не хоче нічого ризикувати і тому хотілаби мати доконечно фльоту, котра булаби рівновартна кождій чужій найсильнійшій фльоті або навіть і сильнійша від неї. А чому? Тому, що кожда держава може стати в даній хвилі її ворогом.

Франція заявляє, що мусить мати найсильнійшу армію в Европі. Але чи-ж не побила вона свого могучого суперника і сусіда і чи не роззброїла його? Так, це правда, але хто може знати, що принесе тій державі будучність зі сходу, полудневого сходу та з полудня?

Італія держить свою зброю все на поготівлю і ще доповнює своє узброєння. А чому? Це є ясно. Вона має свої порахунки з Францією за альпейськими горами, та з Югославією по другім боці Адрійського моря.

І Польща та Румунія мають достаточну причину до зброєння, як довго їх могучий сусід зі Сходу не дає доброго приміру і не розпускає своєї армії домів. Не належить це іменно до приємностей мати за сусіда медведя, котрому забрано його молоді.

Причини несупокою в Европі є народностевої і історичної натури і тому нема надії, щоби вони в короткому часі зникли.

Для горожан **Америки** в котрій усі раси злялися в одно, є дуже тяжкою до зрозуміння взаїмна ненависть поміж расами на европейському континенті. У молодих країнах американського континенту живуть Французи, Німці, Італійці, і Славяне дружно побіч себе, ведуть між собою торговлю, працюють друг при друзі в тій самій фабриці і часто навіть належать до тої самої політичної партії. Їх діти ходять до тої самої школи, бавляться з собою, а пізнійше і побираються.

Нічого дивного, що серед таких обставин скоро зникають расові супротивности.

Але в **Европі** поодинокі раси не мішаються взаїмно між собою. Оден народ зглядом другого є **„чужинцем"**. Кождий народ живе в своїх власних границях (на жаль, не кождий! К. Об.) і учить свою молодь історії про убийчі століття треваючі боротьби предків зі зненавидженими чужинцями, що живуть поза граничними стовпами. Його найбільшими національними героями є ті мужі, котрі вбивали ворогів рідного краю. Підручники історії, з яких учать в европейських школах, дуже подобались би ворогови Анґлії „Big Bill", Томпсонови, бурмістрови з Шикаґа. Ті книжки є просто обширними описами славних боїв проти підступів, пажерливости та утисків, яких допускаються чужинці зглядом даного народа. А як лиш діти вийдуть зі школи, то маширують до касарень, де їх обучують в мистецтві убивання тих шкідливих ворогів, що живуть за кордоном. Та наука убивства виповнює цілковито рік або два роки їх життя.

Трудности, з якими бореться Союз Народів.

Коли візьмемо під увагу згадані причини, то побачимо, що ще богато часу упливе, заки в Европі знайде справді твердий грунт дійсно миротворний Союз Народів, в тій Европі, в котрій народи вже від колиски виховуються у взаїмнім недовірю і ненависти.

Надто завдання Союза Народів є ще незвичайно утруднене через просто безнадійне помішання народів по обох сторонах державних границь. Та сумішка мов у пригpaничних полосах европейських держав стає причиною двох проблем, котрі на будуче будуть загрожувати мирови.

Першим з тих проблемів є трудність, на котрий бік даної границі належить після Вілсонової **засади самоозначення** — дана область. Треба ще цілих ґенерацій, щоби Европа вповні стравила чотирнайцять пунктів Вілсона, і щоби вони пройшли в тіло і кров европейських народів.

Коли в р. 1919 уставлювано границі — тоді завдавали собі великі держави досить труду, щоби, заки означать остаточні границі, усталити національну приналежність поодиноких полос. Іменно інтересовані сторони фальшували по обох сторонах дотичні статистичні дані. І є легким до зрозуміння, що в сумнівних випадках **Союзні Держави рішали на користь своїх приятелів.** Через то повстало неодно неслушне і несправедливе рішенне, і такі території, котрі з етноґрафічних причин повинні були бути приділені до одної держави, зістали насильно прилучені до другої. Боротьбу тих насильно відірваних країв о злуку з головним матірним пнем бачимо в цілій центральній Европі. Це є головним і могучим джерелом ріжних безперестанних ворожнеч.

Другою проблемою і пунктом тертя є **питання меншостей.** В тих випадках, коли чужинці творять меншість серед даного населення, додано до мирових договорів відповідні постанови, щоби ті меншости відповідно охоронити від утиску з боку пануючих націй. Тимчасом з усіх боків підносяться скарги, що тих охоронних постанов ніхто не виконує і що мова і звичаї — а навіть релігія — національних меншостей є переслідувана.

Мадяри (а Українці? К. Об.) з Румунії і Чехословаччині, Німці (а Українці та Білорусини? К. Об.) в Польщі, Німці (а Українці? К. Об.) в Чехословаччині, Австрійці в Італії, Литовці в Польщі, Болгари в Македонії, а Жиди взагалі у всіх краях — звертаються до Союза Народів о поміч. І там є збентежені, в наслідок тих національних боротьб до такої розпуки, що народи готові себе взаїмно вхопити за горла — там повстає питання, чи Союз Народів є досить сильний, щоби станути поміж спорячими і допровадити не лиш до тимчасового занехання ворожих кроків, але і спричинити стале і остаточне полагодження тих спорів.

Тимчасом лічать самі признаки хороби, а не хоробу саму.

Помимо того всього я можу предсказати, що в р. 1928 не прийде до ніякої війни.

Полагодження литовсько-польського спору є власне приміром цего, як події дальше будуть розвиватися. В тім випадку полагоджено лишень острі форми того конфлікту, але властиві його причини тревають дальше.

Народи, котрі в данім спорі не є безпосередно інтересовані, будуть усе побоюватися, що можуть самі бути втягнені до нього. З тих причин будуть вони все дуже енерґічно старатися, щоби не допустити до дійсного нарушення мира. Наука з року 1914 не пройшла для Европи вже так зовсім безслідно. Тоді-то вистріл в Сараеві розбудив Демонів війни в цілій Европі і з тої то причини також польсько-литовський конфлікт Европу так дуже перепудив. Міг же Союз Радянських Републик заявити, що на випадок походу Поляків на Литву і він пішле туди свої війска. Також Німеччина могла бути легко замішана в цей спір, а тоді Франції булоби тяжко лишити Польщу саму собі. Про Пілсудського і Вальдемараса говорять, що се є люде дуже пристрасного і відважного темпераменту. Европейські держави дістали очевидно великого боя і їх міністри полетіли на лоб на шию до Женеви. Вони злагіднили острі форми того спору, але властивої причини тої ворожнечі межи тими двома державами" вони навіть і не діткнулими, то є „знасилування Вілься. (Треба завважити, що Вильна лежить властиво на Білоруській, а не на литовській території. Досить лише глянути на етноґрафічну карту проф. Дітріха-Шефера. Кл. Об.)

Мир в Европі висить властиво на волоску.

Зверхні признаки хороби можна вправді усунути, однако Союз Народів не може ще відважитися, щоби сягнути до глибших причин ворожнечі поміж поодинокими народами. Але вже яка небудь хрія в Альбанії може викликати тяжку кризу поміж Італією а Югославією. Таксамо ворожнеча поміж Румунами а Мадярами може викликати бучу в центральній Европі, в котру може бути втягнена і Італія. Не є виключеним, що можуть лучитись дуже прикрі події в краях над Реном і Сарою, обсаджених Французами, що незвичайно дратує національну гордість Німців.

Та всеж таки я вірю, що Союз Народів (Ліґа Націй) буде мати добру волю і силу упоратися з ріжними такими непредвидженими подіями.

Хотя той Союз однак виступаючі час до часу непорозуміння полагоджує, є він безсильним, щоби властиві причини міжнародних колотнеч з корінням вирвати. Як довго він однак не буде мати досить сили, щоби цего доконати — буде мир в Европі усе непевний і загрожений.

Переклав **Кл. Обух.**

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70 У. Н. Союза, на своїх річних зборах, що відбулися дня 31. грудня 1927, ствердило наперед, що товариство має 162 дорослих членів, а 112 дітий, разом 274. Далі стверджено такий стан каси по конець 1927:

Прихід:

Вкладки членів до У. Н. С.	$2,932.76
Вкладки членів до Тов.	840.20
Вкладки членів на Сиротинець У. Н. Союза	93.00
Прихід з балю 22. жовтня	446.85
З перенесення з 1926 р.	109.30
Разом	$4,422.11

Розхід:

Вкладки членів до У. Н. С.	$2,947.71
Рент за голю Нар. Домови	48.00
Запомога хорим членам ...	218.00
Посмертне по бл. п. Петру Сінявськім	100.00
Асекурація Інвент. Тов.	8.74
Видатки адміністр. секр.	7.89
Платня урядників за 1927 р.	68.00
Свобода за 1000 посткарт ..	13.50
Платня делегата на 25-літний ювилей С. Ядл.	5.00
Розхід балю з 22. жовтня ...	270.14
Дано до банку	592.42
Разом	$4,279.40
Готівка у касієра з кінцем 1927 р. остає	142.71

Банкова книжочка:

На банковій книжочці з кінцем 1926 р. було	$3,123.20
Процент в січни 1927 р.	62.36
Процент в липни 1927 р.	63.70
2 купони від бондів	4.25
Дано до банку готівку	592.42
Процент 3. січня 1928 р. ...	64.98
На банковій книжочці є	$3,910.91

Загальне зіставлення:

На банковій книжочці є	$3,910.91
Готівка у касієра	142.71
Американський 4-тий Ліберті Бонд на суму	100.00
Укр. Бонд на суму	100.00
Вартість інвентаря Тов.	319.50
Загальний маєток Тов.	$4,573.12

Далі вибрано новий уряд на 1928 рік: Стефан Костів, предс.; Іван Гелета, заст.; Павло Пацала, кас.; Іван Міщук, заст.; Антін Онисик, секр.; Петро Бабяк, заст.; Іван Щур і Ст. Гладкий, контрольори. — Збори ухвалили продовжати збірку на Сиротинець У. Н. С. до 1. липня 1928 р., бо ще не всі члени зложили на Сиротинець, а в липни мають бути вислані гроші на руки Комітету Сиротинця. Ухвалено вибрати комітет, котрий має займатися дальшою збіркою на Сиротинець і другі українські гуманні цілм, в порозумінню з урядниками Товариства; устроювати концерти, балі, пікніки і другі підприємства. До того комітету вибрано Івана Щура, Волод. Кушніра і Григорія Марущака. — Місячні мітінґи відбуваються в першу суботу по першім кождого місяця в гали Народного Дому, 72 Morris St. — Антін Онисик, секретар, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГЕРИ, ІНДІЯНА.

Українські книжки в Американській Публичній Бібліотеці.

Заходом кількох Українців вдалося наклонити заряд місцевої публичної бібліотеки до закупна кількадесять томів українських книжок. Це тільки початок. Заряд обіцяв збільшити український відділ, як тільки побачить, що Українці користають з бібліотеки і ті книжки читають.

Тепер наші Українці повинні на те памятати і заходити до бібліотеки та пожичати ті книжки до дому. Користаймо з нагоди, бо можемо дечого навчитися і гарно при читанню вечірний час провести. А заразом допоможемо і українській книжці, щоби розійшлася, а не лежала на полицях по книгарнях.

І. Щерба.

ВОЗДУШНА ЗАЛІЗНИЦЯПОНАД ПАРИЖЕМ.

Парижане мають усе більші клопоти з комунікацією. Їх вулиці не вистарчають уже для величезного числа автомобілів, мотоциклів і возів, тому хочуть побудувати „воздушну" залізницю на просторі більшому як 40 кільометрів. Коли ця „воздушна" залізниця покажеться практичною, то збудують її аж до Ліль і Брукселі. То свого рода висяча залізниця. Має вона зі скорістю 80 км. перевозити до сто людей, а саме в тижні 90 а в свята 120 разів. Собак і пакетів не будуть приймати до висячих вагонів. Всідати і висідати підчас їзди заборонено.

СЕНСАЦІЙНА БОРОТЬБА МЕЖИ ЗБИШКОМ І ГАРКАВЕНКОМ.

В послідних кількох літах в Ню Йорку відбулося кільканайцять інтересних борб, котрі заінтересували публику. Борба межи Гаркавенком а Збишком являеться одною з таких борб. Публика памятає проголошений скандал межи Гаркавенком а Збишком. Гаркавенко зник перед самою борбою, і його найшли другого дня. Гаркавенко тоді говорив, що він був запоморочений папіросом, даним йому приятелями Збишка, котрі зробили великий заклад на свойого любимця. Збишко заявляв, що Гаркавенко утік перед борбою. Трудно знати, хто має правду а хто ні, але одно є ясно, що межи Збишком а Гаркавенком стоїть велика ненависть. Ся ненависть зачалася 12 літ тому взад, коли Гаркавенко виграв чемпіокат в Польщі, і тим самим відібрав ґонор від Збишка і його титул. Два роки тому назад вони боролися і ніхто не побідив, бо посварилися. Тепер межи ними ще гірше розгоріласе ненависть, тому що рік перед приїздом до Злуч. Держав Гаркавенко знова виграв польський чемпіонат. Збишко заявив, що він є одинокий чемпіон Польщі, що його ніхто не побідив. Менаджер Гаркавекка, Пфефер, каже, що ся борба буде одна з найцікавійших, яку колинебудь спортсмени бачили.

По рішенню Атлетичної Комісії борба відбудеться в вівторок 7. лютого в Мангатан Кассіно, 155 улиця і 8-ма Евин Правна Атлетична Комісія поставила спеціяльну комісію судів.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВАНДЕРГРІФТ, ПА.

Жертви на інвалідів у Старім Краю.

Ми зібрали вісім долярів на хрестинах у гр. А. Блавуцяка на наших братів інвалідів у Старім Краю. Зложили по 1 дол.: Ф. Іваночко, Н. Чайковський, А. Блавуцяк, С. Простий, О. Лібрик, Ю. Колодницький, п-на Анна Блавуцяк; по 25 ц.: Юлія Носко, Марія Блавуцяк; Елінора Блавуцяк 50 ц. — Разом $8.00.

Ф. Іваночко.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Січ ім. Богдана Хмельницького на потерпівших від повені.

Залученим чеком пересилаю $52.15, котрі прошу переслати на поводян до Старого Краю.

З тої суми $29 зложили члени Січи ім. Б. Хмельницького а саме: М. Максимович 10 дол. В. Ярич 10 дол.; Іван Галичин 2 дол.; Марія Арнольд 1 д., Марія Возняк 1 д., Р. Фенчинський 1 д., О. Чупіль 1 д., М. Крилина 1 д., Г. Галичин 1 д., В. Пришляк 1 д. — Разом $29. На лісту Комітету Українських Товариств зібрано $23.15. — Разом $52.15.

Гроші переслано до Обєднання.

За Січ ім. Б. Хмельницького:
М. Близнак.

—o—

ВИЛІЯМСТАВН, Н. ДЖ.

Збірка дітей на інвалідів і на потерпівших від повені.

Посилаю маленьку жертву в сумі $8.50, яку малі діти зібрали в часі Різдвяних Свят. Прошу її розділити по половині: $4.25 на інвалідів, а других $4.25 на потерпівших від повені в Старім Краю.

Гроші переслано до Обєднання.

Іван Витязь.

—o—

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Примірні поминки.

В День Подяки, 24 листопада, о. Михайло Артин, угроруський священик, котрий обслугує нашу українсько-католицьку церкву, відправив Службу Божу по покійнім Петрови Проскурнякови в дволітні роковини його смерти. На Службу Божу зійшлися ті, котрі поважали покійного, як щирого Українця, що зложив найбільшу жертву на Позичку Національної Оборони в сумі 50 долярів. По Службі Божій гр. Проскурнякова запросила на обід гостей. По обіді гр. Шабатура спімнув, щоби ті окрушини, що позістали з того обіду, не пішли на марно, але щоби переслати їх до Старого Краю і щоби не ділити як минулого року, коли то часть пішла на інвалідів, друга часть на семинар у Филаделфії, а трета на церкву, але попросив гр. Проскурнякову, щоби призначила ціль. Гр. Проскурнякова заявила, що гроші треба післати на потерпівших від повені і дати їм поміч, на що всі згодилися.

Жертвували по 1 дол.: О. Шабатура, О. Козак, А. Проскурнякова, Н. Денис, І. Олійник, К. Сокіл, Н. Костенко, М. Максимів, Ф. Дюк, Й. Білик, І. Сохорович, І. Шміґановський, П. Гринчук, Н. Запорожан і В. Ревцьо; по пятьдесять центів зложили: Е. Сопогюк, М. Канюк, Ю. Ірха, І. Т. Денис, син Миколи і Анни Денисів а внук гр. Проскурнякової; 25 центів Омелян Ревцьо, син Василя і Олени. — Разом $17.25.

Ті два школярі нехай буде приміром для других дітей. Родинам належиться подяка, що учать дітей помагати Старому Краєви.

О. Шабатура.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяці падолисті 1927).

Нортгемптон, Па. о. Каськів переслав квоту $275.00 на поводян, зібраних в Укр. Автокефальних Православних Парафіях $275.00

Нортгемптон, Па. о. Каськів переслав квоту 3.50 на поводян з громади Україна, Н. Д. Зложили по $1: Н. Кордонний, О. Байда, І. Гулька, а П. Павлюкова 50 ц. .. 3.50

Ст. Луіс, Мо. п. Текля Єзуска переслала на поводян 2.00

Ню Кесел, Па. д. Мельник переслав квоту на Дім Укр. Інвалідів 18.50

Честер, Па. д. Ганич переслав на поводян 1.00

Стамфорд, Конн. д. С. Коривчак переслав на поводян збірку, зібрану на вічу 30. жовтня м. р. 113.00

Амстердам, Н. Й. На поводян. Збірка від школярів з Укр. Народної Школи в Амстердам 6.00

Феніксвил, Па. д. Воробець переслав квоту 45.03 на поводян, зібраних з балю, котрий відбувся жовтня с. р. 45.03

Міннеаполіс, Мінн. о. Запаринюк переслав на поводян від Укр. Православної Громади з Міннеаполіс і Ст. Пол 100.18

Скрентон, Па. д. А. Стельмах переслав на поводян 5.00

Дітройт, Миш. На поводян зложили слідуючі: Т. Медвідь, І. Фовсь, В. Дідик і І. Рошко по $5; Лобур і М. Коваль по $2. ....24.00

Карнеґі, Па. На поводян з хрестин в Стефана Шпидин 7.25

Карнеґі, Па. На поводян, зібрано на хрестинах в Ів. Харитона 11.50

Майнерсвил, Па. На поводян від Бр. св. О. Николая, від. 78 У. Н. С. 5.00

Орендж, Конн. п. Анна Зборівська переслала на поводян 10.00

Степлетон, Н. Й. д. Манастирський переслав на поводян від Бр. В. Ч. Хреста, від. 25 Провидіння 45.00

Трой, Н. Й. д. Заяць переслав на поводян збірку 203.00

Шікаґо, Ілл. д. П. Жовнірчак переслав на поводян збірку з віча, яке відбулося 16. жовтня в церковній галі 261.75

Акрон, О. д. Шквара переслав на поводян збірку 241.00

Дітройт, Миш. д. Ратра переслав 10.00 на Інвалідів в імени Дітвори Укр. Народної Школи в Норт Дітройт 10.00

Пасейк, Н. Дж. д. Кинайлюк переслав квоту 25.00 на Інвалідів, зібраних в Укр. Гр. Кат. Церкви св. О. Николая 25.00

Рівергед, Л. Ай., Н. Й. о. Гутин переслав збірку на Інвалідів 70.00

Гемтремк, Миш. д. Голуб переслав квоту 14.00 на Інвалідів, зібраних на хрестинах в Івана Ангела 14.00

Сиракюз, Н. Й. д. Туркевич переслав 5.00 для Укр. Інвалідів, зібраних на хрестинах в М. Дидика 5.00

Белфілд, Н. Дак. о. Гривнак переслав 42.09 від парохіян гр. кат. церкви. 35.00 на поводян, а 7.09 на Інвалідів 42.09

Нортгемптон, Па. д. Мичуда переслав 110.00 на поводян, зібраних на вічу 110.00

Фраквил, Па. д. Загібайло переслав 67.20 на поводян, зібраних в церкві св. Арх. Михаїла 67.20

Вунсакет, Р. Ай. На поводян з хрестин в Семена і Е. Мостецьких 10.00

Ню Йорк, Н. Й. Для Інвалідів зібрано на весіллю М. Мерек і М. Кравчука 35.40

Централія, Па. д. Хера переслав збірку на поводян 119.37

Гленфілд, Н. Й. д. С. Яворський переслав на поводян 3.00

Мекаду, Па. На поводян зібрав Іван Когут на весіллю Вас. Граничного 17.20

Джерзи Ситі, Н. Дж. д. К. Кирчів на поводян 10.00

Балтімор, Мд. д. Я. Семенків переслав яко податок 1.00

Істпорт, Н. Й. о. Левицький переслав 12.00 від Укр. церкви св. Покрови, підчас панахиди. 4.00 на поводян, а 8.00 на Інвалідів 12.00

Амстердам, Н. Й. д. Сюрко переслав на сироти 3.00

Оборн, Н. Й. о. Скроцький переслав 50.00 на Інвалідів, зібраних підчас панахиди в Укр. кат. Церкві 50.00

Бейон, Н. Дж. о. Захарко переслав на Інвалідів збірку підчас панахиди в церкві ім. Пр. Діви Марії 10.44

Слікзил, Па. д. Шеліґа переслав 40.00 на Інвалідів, які зібрано підчас панахиди 40.00

Філаделфія, Па. д. Слободзян переслав на поводян збірку від Тов. Мир, від. 324 У. Н. С., $25 з каси Тов., а решту члени 35.00

Бофало, Н. Й. д. Сидорович переслав збірку на поводян 100.00

Віпани, Н. Дж. д. Гвіздь переслав 31.75 на поводян. Бр. св. Ів. Хрест., від. 43 Провидіння, дало 15 дол., а решту члени 31.75

Гейзелтон, Па. д. Шараварко переслав збірку на поводян 100.00

Йонгставн, О. д. І. Павловський переслав 168.58 від Укр. Гр. Кат. Парохії Пр. Тройці, а. 10.00 від Сестр. Пр. Діви 178.58

Пітсбурґ, Па. д. Сарахман переслав 213.40 як збірку на поводян 213.40

Вустер, Масс. д. Зазуляк переслав $5 на політичних вязнів ..., 5.00

Нантікок, Па. о. Петрівський переслав $3 на поводян; зложили по $1: о. Петрівський, П. Кіт і Е. Михалечко. 3.00

Клівленд, О. д. Притуляк переслав на поводян 10.00

Портленд, Ореґон. д. Пелех переслав на поводян від Тов. ім. Ів. Франка, від. 92 У. Н. С. 10.00

Міннеаполіс, Мінн. д. Федорців переслав $48.50 на поводян, зібраних від Громади при Гр. Кат. Церкві і при Укр. Домі „Просвіти" 48.50

Ню Гейвен, Конн. д. Довгий переслав збірку 315.16 на поводян 315.16

Джанставн, Па. д. Козьорницький пересл. збірку на поводян 25.00

Клівленд, О. д. М. Кресніцкова переслав 70 дол. на поводян від Бр. св. О. Николая, від. 341 У. Н. Союза 70.00

Шікаґо, Ілл. д. Янсевич переслав 22 дол. на Інвалідів від Укр. Гр. Кат. Церкви св. Михаїла, зібраних підчас панахиди 22.00

Бейон, Н. Дж. д. Гриник переслав 31 дол. на поводян від Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 81 Провидіння; 25 дол. з каси, а решту члени 31.00

Котсвил, Па. д. Урбан переслав 100.00 на поводян від Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248 У. Н. С., дохід з балю 1. жовтня 100.00

Тейлор, Па. д. Малиновський переслав 100.00 на поводян від Бр. св. О. Николая, від. 193 Укр. Нар. Союза 100.00

Нантікок, Па. д. Велгос переслав 114 дол. зібраних підчас панахиди при церкві св. О. Николая. $8 на Інвалідів, а решту на поводян 114.00

Ню Гейвен, Конн. д. Гоюк переслав 7.00 на поводян, зібраних на хрестинах у г. І. Чухрія. Зложили слідуючі: В. Репужинський $2; по $1: І. Гоюк, І. Чухрій, М. Мурин і П. Василик; по 50 ц.: Ф. Гаврон і І. Кучірка. 7.00

Обурн, Н. Й. д. Мозола переслав 9.00 на поводян. Зложили: М. Яхвак $5; по $1: І. Хомик, І. Перун, Т. Дякунчак і С. Зиновяк. 9.00

Мигакой Ситі, Па. о. С. Склепкович переслав збірку 84.55 на поводян 84.55

Алтуна, Па. д. Назарук переслав 28.60 на поводян, зібраних від Укр. Парохії Пр. Богородиці 28.60

Ст. Луіс, Мо. д. Труяко переслав збірку на поводян 160.90

Дітройт, Миш. д. Шанайда переслав 7.00 на поводян, зібраних на забаві у г. О. Здацкевича 7.00

Ст. Клер, Па. о. Милянич переслав збірку на поводян 12.20

Геркімер, Н. Й. о. Крохмальний переслав 37.50 на поводян. Жертви зібрані в церквах: Ютика, Н. Й., 12.50, Литл Фолс 11.00, Ром 10.00, Геркімер 4.00. ....37.50

Ню Йорк, Н. Й. д. Матлай переслав на поводян 5.00

Ром, Н. Й. д. Лаврук переслав на поводян 10.00

Перт Амбой, Н. Дж. Збірка на поводян 200.00

Клівленд, О. Збірка на забаві в гром. Боґнасів на поводян 12.50

Ню Йорк, Н. Й. На поводян Мирон Сурмач 25.00

Нюарк, Н. Дж. д. Т. Каськів переслав 424.00 на поводян від Комітету У. Н. Дому в Нюарку ...424.00

Пітсбурґ, Па. д. Хандога переслав 16.75 на поводян яко збірку, котрі передав д. Колодійчук ...16.75

Кеннекат, Аляска д. Голубець на поводян 5.00

Ню Брітейн, Конн. о. Кульматицький переслав 13.00 для п. Вінцковського 13.00

Лост Крік, Па. д. Тлумацький переслав 5.00 на поводян. Зложили по $2.50: О. Тлумацький і Іван Залівій. 5.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Лазорчик переслав 83.50 на поводян, котрі зложило Бр. св. Андрія Перв., Сестрицтво св. Ольги, Укр. Амер. Поступовий Клюб і члени Бр. св. Андрія 83.50

Гемпстед, Н. Й. д. Гречин переслав 139.00 на поводян, зібраних на зборах, котрі відбулися дня 23. жовтня с. р. 139.00

Філаделфія, Па. На поводян від д. І. Петровського 1.00

Філаделфія, Па. д. Бурий переслав 16.10 на поводян, зібраних на весіллю у д. Бабяка. Зібрав М. Кладко 16.10

Йонкерс, Н. Й. о. Сполітакевич переслав 5.25 яко податок від Бр. св. Андрія, від. 12 У. Н. С. 5.25

Провіденс, Р. Ай. д. Свідер переслав збірку на поводян 56.00

Менвил, Н. Дж. д. Федина переслав 92.00 від Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349 У. Н. С.: 28.00 на поводян а 10.00 на Інвалідів 92.00

Менвил, Р. Ай. о. Палій переслав на поводян збірку 50.75

Амстердам, Н. Й. д. Косован переслав 28.57 на Інвалідів, зібраних на концерті дня 6. падолиста 1927 р. 28.57

Вунсакет, Р. Ай. д. Чагарин переслав 11.00 на Інвалідів, зібраних на хрестинах у д. Чарного ..11.00

Клівленд, О. о. Хоміцький переслав 37.34 яко збірку з концерту дня 30. жовтня м. р., на Інвалідів 37.34

Шікаґо, Ілл. д. Ґенсьорський переслав $2. $1 на Інвалідів а другий на політичних вязнів 2.00

Вунсакет, Р. Ай. д. Скибінський переслав 90.65. На поводян 45.00, а 45.65 на політичних вязнів. Гроші зібрані з концерту 1. листоп .90.65

Вілінг, В. Ва. д. Дуткевич переслав на поводян збірку 30.15

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".